

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ПРАВО ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА ОБ'ЄДНАННЯ

Цей Закон встановлює порядок реалізації права територіальних громад на об'єднання, гарантованого Конституцією України, та визначає надання державної підтримки такому об'єднанню.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Відносини, що регулюються цим Законом

1. Цей Закон регулює відносини, що виникають у процесі об'єднання територіальних громад відповідно до статті 140 Конституції України та статті 6 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Стаття 2. Принципи об'єднання територіальних громад

Об'єднання територіальних громад сіл, селищ, міст здійснюється на принципах:

- конституційності та законності;
- добровільності;
- економічної ефективності;
- доступності центрів надання послуг для мешканців об'єднаної територіальної громади;
- державної підтримки об'єднання територіальних громад;
- прозорості та відкритості процесу об'єднання.

Стаття 3. Суб'єкти об'єднання територіальних громад

1. Суб'єктами добровільного об'єднання територіальних громад є сусідні суміжні територіальні громади, які відповідають умовам, визначеним цим законом.

2. Об'єднана територіальна громада, адміністративним центром якої визначено місто, є міською, селище – селищною, село – сільською.

Стаття 4. Основні умови об'єднання територіальних громад

1. Основними умовами об'єднання територіальних громад є:

- 1) об'єднана територіальна громада включає суміжні територіальні громади без анклавів та ексклавів;
- 2) відстань від адміністративного центру об'єднаної територіальної громади до найвіддаленішого населеного пункту цієї громади не може перевищувати 20 км шляхами сполучення з твердим покриттям;

3) об'єднана територіальна громада в основному має відповідати умовам, визначеним Перспективним планом формування громад, передбаченим цим законом;

4) при об'єднанні мають враховуватися історичні, природні, етнічні, культурні та інші фактори, що впливають на стійкість новоутвореної об'єднаної громади;

5) кількість місць надання послуг населенню об'єднаної громади не може бути меншою, ніж до об'єднання.

2. Адміністративним центром об'єднаної територіальної громади визначається населений пункт, який має розвинену інфраструктуру і розташований, як правило, найближче до гео-графічного центру об'єднаної громади.

3. При об'єднанні територіальних громад статус населених пунктів, що увійшли до складу об'єднаної громади – міст, сіл, селищ, не змінюється.

4. Межі об'єднаної територіальної громади визначаються по зовнішній межі юрисдикції рад територіальних громад, що об'єдналися.

5. Назва об'єднаної територіальної громади, як правило, є похідною від найменування того населеного пункту, який стає її адміністративним центром.

РОЗДІЛ II. ПОРЯДОК ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАД

Стаття 5. Договір про об'єднання територіальних громад

1. Сільський, селищний, міський голова будь-якої територіальної громади, за рішенням ради чи за власною ініціативою, може звернутись до сусідніх територіальних громад в межах Перспективного плану формування громад з пропозицією розпочати переговори про об'єднання у єдину громаду.

2. Пропозиція про об'єднання має включати:

1) Обґрунтування доцільності об'єднання;

2) соціально-економічну характеристику територіальної громади, зацікавленої в такому об'єднанні;

3) пропозицію щодо адміністративного центру об'єднаної територіальної громади;

4) порядок діяльності органів місцевого самоврядування територіальних громад, що об'єднуються до моменту створення органів місцевого самоврядування єдиної територіальної громади;

5) терміни проведення виборів відповідних сільського, селищного, міського голови та депутатів сільської, селищної, міської ради об'єднаної територіальної громади;

6) оцінку фінансових витрат для здійснення організаційних заходів щодо утворення об'єднаної територіальної громади, інших витрат, які необхідно буде при цьому провести на території об'єднаної територіальної громади в цілому;

7) схематичну карту території новоутвореної адміністративно-територіальної одиниці;

8) інші істотні умови.

3. Пропозиції про об'єднання також надсилаються до відповідної обласної ради та обласної державної адміністрації (Верховної Ради та Ради Міністрів Автономної Республіки Крим (далі – АРК)).

4. Обласна державна адміністрація (Рада Міністрів АРК) надають методичну підтримку та здійснюють необхідні розрахунки щодо об'єднання.

5. Після консультацій між сільськими, селищними, міськими головами відповідних територіальних громад щодо договору про об'єднання, його відкритого обговорення у територіальних громадах узгоджений проект договору про об'єднання територіальних громад у 5-денний термін надається для розгляду та погодження голові відповідної обласної державної адміністрації (Голові Ради Міністрів АРК).

6. Договір про об'єднання територіальних громад в одну громаду підписується відповідними міськими, селищними, сільськими головами суб'єктів, що об'єднуються, та вноситься на затвердження відповідних місцевих рад територіальних громад.

7. У територіальних громадах, що об'єднуються, проводяться громадські слухання щодо об'єднання, а у сільських територіальних громадах, які приєднуються до селищної чи міської територіальної громади, перед розглядом договору про об'єднання сільською радою проект договору розглядається на сході села (сіл, що входять до складу сільської територіальної громади).

8. Договір набуває чинності у випадку його схвалення усіма місцевими радами територіальних громад, що є суб'єктами процесу об'єднання.

9. По одному оригінальному примірнику договору та належним чином завірені копії рішень місцевих рад про затвердження договору міський (сільський, селищний) голова адміністративного центру об'єднаної громади надсилає відповідній обласній державній адміністрації та обласній раді (Раді Міністрів АРК та Верховній Раді АРК).

Стаття 6. Підготовка проекту акта про утворення об'єднаної територіальної громади

1. Обласна державна адміністрація (Рада Міністрів АРК), протягом не більше 30 днів від дати отримання належним чином оформлених документів, визначених ч. 9 статті 5 цього закону, готує проект постанови Верховної Ради України про утворення об'єднаної територіальної громади та подає його Кабінету Міністрів України.

2. До проекту акта додається пояснювальна записка, перелік населених пунктів, що ввійшли до складу об'єднаної територіальної громади, картографічний матеріал, де визначено межі громади, а також інші відомості, відповідно до переліку, визначеного Кабінетом Міністрів України.

4. Після внесення обласною державною адміністрацією (Радою Міністрів АРК) проекту постанови Верховної Ради України до Кабінету Міністрів України на розгляд, скасування місцевою радою/радами рішення про затвердження договору про об'єднання територіальних громад, а так само відкликання підписів під договором не допускається і не має юридичного значення.

5. Якщо в об'єднанні територіальних громад беруть участь територіальні громади сусідніх районів, готується проект акта Верховної Ради України про зміну меж відповідних районів.

Стаття 7. Утворення об'єднаної територіальної громади

1. Об'єднана територіальна громада вважається утвореною з дня набрання чинності акта Верховної Ради України про її утворення.

2. Одночасно з прийняттям акта про утворення об'єднаної територіальної громади Верховною Радою України призначаються вибори місцевої ради об'єднаної територіальної громади та сільського (селищного, міського) голови.

3. Об'єднана міська (селищна, сільська) територіальна громада та її органи є правонаступниками прав і обов'язків територіальних громад, що об'єдналися, та їх органів.

РОЗДІЛ III. ПОРЯДОК ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОБ'ЄДНАНІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ ДО ФОРМУВАННЯ НОВИХ ОРГАНІВ

Стаття 8. Діяльність місцевих рад в об'єднаній територіальній громаді

1. До обрання ради об'єднаної територіальної громади сільські, селищні, міські ради територіальних громад, що об'єдналися, здійснюють свої повноваження з урахуванням норм цього закону.

2. Міські, селищні, сільські ради територіальних громад, що об'єднались, за винятком ради територіальної громади адміністративного центру об'єднаної громади, втрачають статус юридичної особи і не можуть самостійно здійснювати повноваження, визначені у пп. 23–28, 30, 33, 35, 36 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

3. Повноваження міської (селищної, сільської) ради об'єднаної громади, з урахуванням особливостей, викладених у цьому законі, виконує міська (селищна, сільська) рада адміністративного центру громади.

4. Розгляд питань міською (селищною, сільською) радою об'єднаної громади, визначених у пп. 23–28, 30, 33, 35, 36 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відбувається після їх попереднього розгляду радами територіальних громад, визначеними у частині 2 цієї статті.

5. У засіданні міської (селищної, сільської) ради об'єднаної громади беруть участь сільські, селищні, міські голови та секретарі рад громад, що об'єднались.

6. Рішення ради приймаються відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», враховуючи положення частини 5 цієї статті.

Стаття 9. Міський (селищний, сільський) голова об'єднаної територіальної громади

1. Міський (селищний, сільський) голова територіальної громади адміністративного центру об'єднаної територіальної громади виконує повноваження міського (сільського, селищного) голови об'єднаної громади, з урахуванням особливостей, викладених у цьому законі.

2. Міські, селищні, сільські голови територіальних громад, що об'єднались, за винятком територіальної громади адміністративного центру, за посадою є заступниками міського (селищного, сільського) голови об'єднаної територіальної громади – керівниками виконавчих органів ради об'єднаної територіальної громади у територіальних громадах, що об'єднались.

За ними зберігаються розмір та умови оплати праці, які були встановлені до об'єднання.

Стаття 10. Виконавчі органи ради об'єднаної територіальної громади

1. Виконавчий комітет ради міської (селищної, сільської) ради територіальної громади адміністративного центру об'єднаної громади виконує повноваження виконавчого комітету ради об'єднаної громади, з урахуванням особливостей, викладених у цьому законі.

2. За посадою до складу виконкому ради об'єднаної громади входять міські, селищні, сільські голови територіальних громад, що об'єднались.

3. Виконавчі органи рад територіальних громад, що об'єднались, з моменту набрання чинності акта про створення об'єднаної громади до їх реорганізації (ліквідації) набувають статусу структурного підрозділу виконкому ради об'єднаної громади і виконують рішення виконкому ради та розпорядження міського (селищного, сільського) голови об'єднаної територіальної громади.

Стаття 11. Бюджет об'єднаної громади

1. Бюджет об'єднаної громади складається із суми бюджетів територіальних громад, що об'єднались, цільових субвенцій з Державного бюджету на об'єднання громад та на розвиток інфраструктури об'єднаної територіальної громади.

2. Міська (селищна, сільська) рада об'єднаної територіальної громади приймає рішення про затвердження нового бюджету територіальної громади, передбачаючи складовими частинами цього бюджету кошториси видатків місцевого бюджету по територіальних громадах, що об'єднались.

3. До прийняття рішення відповідно до ч. 2 цієї статті фінансування поточних видатків бюджетів територіальних громад, що об'єднались, здійснюється відповідно до бюджетного розпису для кожної територіальної громади.

4. Головним розпорядником коштів бюджетів територіальних громад, що склали бюджет об'єднаної громади, є міський (селищний, сільський) голова об'єднаної територіальної громади.

5. Для об'єднаних територіальних громад, утворених відповідно до Перспективного плану формування громад бюджет формується відповідно до ч. 4 статті 67 Бюджетного Кодексу України.

Стаття 12. Місцеві податки і збори

1. Місцеві податки і збори, що були встановлені відповідними радами територіальних громад, що об'єднались, діють у повному обсязі та за раніш встановленими ставками до ухвалення радою об'єднаної територіальної громади іншого рішення.

2. Виконком ради об'єднаної територіальної громади вживає заходів для повідомлення платникам податків нових реквізитів для їх сплати.

Стаття 13. Управління об'єктами комунальної власності об'єднаної територіальної громади

1. Об'єкти комунальної власності територіальних громад, що об'єднались, є власністю об'єднаної територіальної громади.

2. Функції управління об'єктами комунальної власності об'єднаної територіальної громади здійснюють органи місцевого самоврядування об'єднаної територіальної громади.

3. У період між прийняттям рішення відповідної ради про об'єднання територіальних громад до формування єдиних органів місцевого самоврядування будь-яке відчуження об'єктів комунальної власності громад, що об'єднуються, заборонено.

РОЗДІЛ IV. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАД

Стаття 14. Форми державної підтримки об'єднання територіальних громад

Держава здійснює організаційну, методичну та фінансову підтримку об'єднання територіальних громад.

Стаття 15. Організаційна та методична підтримка об'єднання територіальних громад

1. Спрямування та координацію заходів органів виконавчої влади з надання підтримки об'єднанням територіальних здійснює Кабінет Міністрів України.

2. Методичне забезпечення об'єднання територіальних громад, визначення обсягів та форм підтримки здійснює центральний орган виконавчої влади з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування.

3. Організаційну підтримку та сприяння в об'єднанні територіальних громад здійснює Рада Міністрів Автономної Республіки Крим та обласні державні адміністрації.

Стаття 16. Перспективний план формування громад

1. Для врахування при об'єднанні територіальних громад інтересів місцевого населення та держави, недопущення появи деградуючих територій та планування фінансової підтримки держави об'єднанню територіальних громад в Автономній Республіці Крим та областях формується Перспективний план формування громад за методикою та у формі, встановленими центральним органом виконавчої влади з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування.

2. Перспективний план формування громад повністю охоплює територію області, Автономної Республіки Крим без вилучень.

3. При розробленні перспективного плану об'єднання територіальних громад враховуються:

- 1) історичне обґрунтування;
- 2) наявність потенційних точок економічного зростання та їх вплив на навколишні територіальні громади;
- 3) можливий вплив на якість життя населення;
- 4) відчуття єдності мешканців об'єднаної громади;
- 5) вплив на обсяг та якість послуг, що надаються органами місцевого самоврядування населенню;
- 6) вплив на демографічну ситуацію;
- 7) можливості організації транспортного обслуговування та комунікації;
- 8) вплив на стан освіти та медичного обслуговування;
- 9) вплив на стан та можливості розвитку підприємництва.

4. Перспективний план формування громад розробляються Радою Міністрів АРК, відповідною обласною державною адміністрацією, які забезпечують відкритість процесу його розробки, підтримують його громадське обговорення, вживають заходів для врахування обґрунтованих пропозицій до цього плану.

5. Перспективний план формування громад схвалюється Верховною Радою АРК, відповідною обласною радою та затверджується Кабінетом Міністрів України.

6. При погодженні проекту договору про об'єднання, передбаченому частиною 5 статті 5 цього Закону, враховується відповідність умов цього договору перспективному плану. За наявності аргументованих підстав можливе незначне відхилення від перспективного плану, яке не породжує появу периферійних територій, що залишаються поза можливими процесами об'єднання.

Стаття 17. Фінансова підтримка державою об'єднання територіальних громад сіл та селищ

1. Держава здійснює фінансову підтримку об'єднання територіальних громад шляхом надання субвенції новоствореній відповідно до цього Закону об'єднаній територіальній громаді на формування відповідної інфраструктури.

2. Пропозиції щодо надання фінансової підтримки об'єднаній територіальній громаді подає обласна державна адміністрація за поданням місцевих рад, що об'єднуються у встановленому порядку не пізніше 15 липня року, що передує бюджетному періоду, в якому передбачається надання такої фінансової підтримки.

3. Загальний обсяг субвенцій на формування відповідної інфраструктури об'єднаних територіальних громад визначається Законом про державний бюджет України.

4. Загальний обсяг субвенцій розподіляється між бюджетами новостворених територіальних громад пропорційно площі новоутвореної територіальної громади та кількості сільського населення такої громади з рівною вагою обох цих факторів.

5. Порядок надання субвенцій з державного бюджету об'єднаним територіальним громадам встановлюється Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ VI. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через 10 днів з дня його офіційного опублікування.

2. Фінансова підтримка об'єднання територіальних громад відповідно до цього Закону здійснюється протягом п'яти років з дня набуття чинності цього Закону.

3. Рекомендувати обласним радам, Верховній Раді АРК протягом трьох місяців з дня набуття чинності цього Закону прийняти рішення щодо схвалення Перспективних планів формування громад та подати їх на затвердження Кабінету Міністрів України.

4. Внести такі зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:

- 1) статтю 6 викласти її у такій редакції:
«Стаття 6. Територіальні громади

1. Первинним суб'єктом місцевого самоврядування, основним носієм його функцій і повноважень є територіальна громада села, селища, міста.

2. Територіальні громади, в порядку, встановленому законом, можуть об'єднуватися в одну територіальну громаду – міську (селищну, сільську), створювати єдині органи місцевого самоврядування та обирати відповідно міського (селищного, сільського) голову.

3. Територіальна громада села, селища, міста може здійснити вихід із складу об'єднаної територіальної громади в порядку, встановленому законом, якщо це не призводить до збільшення міжбюджетних трансфертів з державного бюджету до бюджетів новоутворених в результаті такого виходу, територіальних громад та не веде до зниження обсягу та якості послуг, що надаються мешканцям територіальної громади органами місцевого самоврядування»;

2) у частині 1 статті 5, після слів «самоорганізації населення», поставити значок «;» з нового рядка додати слова «сільських старост»;

3) доповнити Закон статтею 141 у такий редакції:

«Стаття 141 Сільський староста

1. У селах (селищах), що входять до складу утвореної відповідно до Закону України «Про об'єднання територіальних громад» територіальної громади, за винятком її адміністративного центру, відповідно до порядку, встановленому статутом територіальної громади або рішенням ради на строк повноважень ради обирається сільський староста, який є представником виконавчих органів ради у даному селі (селищі).

2. Староста територіальної громади не є посадовою особою місцевого самоврядування.

3. Староста здійснює свої функції за контрактом (угодою), укладеним між ним та виконавчим комітетом ради.

4. Контрактом на основі цього закону визначаються обсяг функцій старости, розмір оплати його послуг, територія юрисдикції старости, інші умови за згодою сторін.

5. Типова форма контракту та рекомендовані розміри оплати послуг старости встановлюються Кабінетом Міністрів України.

6. Староста має право брати участь у засіданнях виконавчого комітету ради при розгляді питань, що стосуються територіальної громади, яку він представляє, з правом дорадчого голосу».

5. Внести зміни у Закон України «Про всеукраїнські та місцеві референдуми»:

1 - у частині другій статті 6 після слів «або перейменування сілрад, селищ, міст, районів, областей» вилучити слова «питання про об'єднання в одну однойменних адміністративно-територіальних одиниць, які мають спільний адміністративний центр».

6. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

1 -внести до Верховної Ради України пропозиції щодо приведення у відповідність до цього Закону законів України;

1 -привести свої нормативно-правові акти у відповідність до цього Закону та забезпечити перегляд і скасування органами виконавчої влади прийнятих ними нормативно-правових актів, що не відповідають цьому Закону.

Голова Верховної Ради України